

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

09 iulie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

președinte – Petru Ursache,

judecători – Constantin Alerguș, Ghenadie Nicolaev,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Maxim Larisa în numele inculpatei Chiminjer Rita, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 12 martie 2014, în cauza penală în privința lui

Chiminjer Rita Aurel,

născut la 09 iulie 1964, originară și domiciliată în r-nul Glodeni, s. Dușmani.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. de la 27 martie 2012 - pînă la 11 septembrie 2012 (prima instanță);

2. de la 27 septembrie 2012 - pînă la 12 martie 2014 (instanța de apel);

3. de la 06 iunie 2014 - pînă la 09 iulie 2014 (instanța de recurs ordinar).

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Glodeni din 11 septembrie 2012, Chiminjer Rita a fost condamnată în baza art. 165 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu aplicarea art. 79 Cod penal, la 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 2 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut, că în primăvara anului 2005, Chiminjer Rita, acționînd după un plan bine determinat, pentru realizarea rolului său de recrutare, transportare, acordarea sfaturilor și prestărilor de informații cu bună știință mincinoase, urmărind scopul traficării lui Mihail Voloșin și a lui Maria Polianicova, promițîndu-le un serviciu bine plătit în Federația Rusă, i-a racolat,

transportându-i și adăpostindu-i în scop de exploatare prin muncă, în condiții similare sclaviei în s. Goldina, r-nul Malinovsc, Federația Rusă în următoarele circumstanțe: în luna mai 2005 Chiminjer Rita a recrutat o grupă de cetățeni din r-nul Glodeni, printre care erau Polianicova Maria și Voloșin Mihail, cărora le-a promis un serviciu bine plătit în Federația Rusă. Ajungând în Federația Rusă a ridicat de la Voloșin Mihail pașaportul de tip sovietic, iar de la Polianicova Maria buletinul de identitate, înșelându-i că le va perfecta acte pentru angajarea la serviciu. Ulterior, după terminarea sezonului de lucru din anul 2005 părțile vătămate au cerut achitarea salariului și restituirea actelor de identitate, la ce inculpata a declarat că nu are bani și trebuie să mai lucreze pentru datoriile ei, care s-au format pentru transportarea lor în Federația Rusă. Astfel, Polianicova Maria și Voloșin Mihail, fiind deposedați de actele de identitate de către inculpată au fost obligați să muncească contra plată, care era primită de Chiminjer Rita.

3. Nefiind de acord cu sentința au declarat apel:

3.1 Procurorul, prin care criticat hotărârea instanței inferioare sub aspectul blândeței pedepsei din motiv că nu a fost dată o apreciere justă gravității infracțiunii săvârșite, instanța limitându-se doar la faptul că inculpata a recunoscut vinovăția, s-a căit de cele comise, pentru prima dată a fost atrasă la răspundere penală, iar conform art. 16 alin.(5) Cod penal, fapta comisă de inculpată este o infracțiune deosebit de gravă, astfel, dispozițiile art. 90 Cod penal în speță nu pot fi aplicate, a solicitat casarea sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Chiminjer Rita să fie condamnată în baza art. 165 alin. (2) lit. b) Cod penal, la 7 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei.

3.2 Avocatul Maxim Larisa în numele inculpatei Chiminjer Rita, care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare, din motivul lipsei componentei de infracțiuni în acțiunile lui Chiminjer Rita, argumentând că sentința instanței de fond este ilegală, aceasta fiind bazată doar pe presupuneri. În cadrul cercetării judecătorești nu au fost prezentate probe concludente care cu certitudine ar dovedi vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii incriminate. Consideră că inculpata a dat declarații

unde a recunoscut vinovăția în comiterea infracțiunii din motiv că este analfabetă și nu a înțeles în ce anume a fost învinuită.

4. Colegiul penal al Curții de Apel Bălți, prin decizia sa din 12 martie 2014, a respins, apelul declarat de avocatul Maxim Larisa în numele inculpatei Chiminjer Rita, ca fiind depus peste termen, iar apelul declarat de acuzatorul de stat a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

Chiminjer Rita a fost condamnată în baza art. 165 alin. (2) lit. b) Cod penal, la 7 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip închis, cu privarea de dreptul de a desfășura activitate legată de transportarea și angajarea în serviciu a persoanelor pe un termen de 2 ani.

În rest sentința a fost menținută.

5. În motivarea soluției Colegiul a menționat, că instanța de fond corect a apreciat circumstanțele de fapt și de drept, probele au fost apreciate în modul corespunzător, iar acțiunile inculpatei corect au fost încadrate în prevederile art. 165 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Aceste împrejurări au fost constatate prin cumulul de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al colaborării lor.

Totodată, instanța de apel a conchis că instanța de fond la stabilirea pedepsei inculpatei nu s-a condus de principiile generale de individualizare a pedepsei, fără temei a aplicat prevederile art. 79 Cod penal, deoarece în speță nu au fost stabilite careva circumstanțe excepționale. La fel, s-a menționat că instanța de fond nu a ținut cont de pericolul social al faptei comise, de faptul că infracțiunea a fost comisă față de două părți vătămate, astfel, în opinia Colegiului penal pedeapsa stabilită sub formă de închisoare sub limita prevăzută de sancțiunea normei penale în baza căreia a fost condamnată cu aplicarea prevederilor art. 79 și 90 Cod penal este contrară legii, nu este corespunzătoare gradului prejudiciabil al faptei săvârșite și circumstanțelor cauzei, nefiind adecvată și nu va contribui la atingerea scopului pedepsei penale.

Referitor la apelul declarat de avocatul Maxim Larisa în numele inculpatei, instanța de apel a conchis că acesta a fost depus peste termen, iar motivele invocate de apelant pentru repunerea în termen a apelului sunt declarative.

6. Împotriva hotărîrilor judecătorești nominalizate a declarat recurs ordinar avocatul Maxim Larisa în numele inculpatei Chiminger Rita, care invocînd temeiurile de drept prevăzute la art. 427 alin.(1) pct. 6), 8) și 12) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel.

În argumentarea recursului s-a invocat că instanța de apel eronat a conchis că nu sunt temeiuri de repunere în termen a cererii de apel declarată de avocat în numele inculpatei, deoarece în instanță au fost prezentate probe care confirmă faptul că inculpata este analfabetă.

Instanța de fond greșit a pus la baza sentinței de condamnare declarațiile martorilor Cebotari N., Leancă A., Gordeev N., Cazonov B., date la urmărirea penală și citite în cadrul ședinței de judecată în absența acestora, deoarece pe parcursul urmăririi penale nu s-a efectuat confruntarea între acești martori și inculpată. La fel, consideră că instanța de fond neîntemeiat a ignorat declarațiile martorului Ughin Ion, care a confirmat că părțile vătămate în anul 2007 de sine stătător s-au angajat la lucru și singuri primeau plata pentru munca prestată.

Consideră că acțiunile inculpatei nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii, argumentînd că părțile vătămate singure au rugat-o pe Chiminjer R. să îi ajute să se angajeze la munci agricole, benevol au plecat la muncă și benevol au prestat servicii contra plată, nimeni nu i-a reținut și nimeni nu le-a luat actele de identitate, precum și nu a aplicat asupra lor violența fizică sau psihică, ei locuiau în același condiții ca și inculpata, efectuînd aceleași lucrări.

7. Procurorul, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de către avocatul Maxim Larisa în numele inculpatei Chiminjer Raisa, solicitînd respingerea acestuia ca neîntemeiat, argumentînd că instanța de apel corect a respins apelul inculpatei ca fiind depus peste termen.

8. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal îl consideră inadmisibil, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 415 alin. (1) lit.a) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd cauza în ordine de apel, respinge apelul în cazul în care acesta a fost depus peste termen.

După cum s-a menționat, instanța de apel a respins apelul avocatului Maxim Larisa în numele inculpatei, din motiv că a fost declarat peste termen, considerînd ca fiind declarative motivele invocate de apelant pentru repunerea în termen a apelului.

Astfel, conform art.402 Cod de procedură penală și pct.6.1. al Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.22 din 12.12.2005 "*Cu privire la practica judiciară despre judecarea cauzelor penale în ordine de apel*", termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale.

Verificînd legalitatea deciziei instanței de apel, Colegiul conchide că ultima, corect a respins apelul avocatului Maxim Larisa în numele inculpatei Chiminjer Rita ca fiind tardiv, just constatînd că dispozitivul sentinței Judecătriei Glodeni a fost pronunțat la 11 septembrie 2012 în prezența inculpatei și avocatului acesteia L. Craveț, care i-a acordat asistență juridică în bază de contract, ulterior, la 20 septembrie 2012 inculpata a primit copia sentinței integrale, fapt confirmat prin dovada de primire (f.d.251, vol. I), însă nici ea și nici apărătorul său ales Craveț L. nu au atacat cu apel sentința adoptată, în termen de 15 zile, astfel demonstrînd că sunt de acord cu aceasta, cu calificarea faptei și cu pedeapsa aplicată.

Avocatul Maxim Larisa în numele inculpatei Chimiger R. a declarat apel la 03 februarie 2014, adică peste un an și patru luni după epuizarea termenului de declarare a acestuia prevăzut de art.402 Cod de procedură penală, prin urmare, decizia instanței de apel este legală și întemeiată.

În conformitate cu prevederile art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Totodată, potrivit prevederilor art. 420 alin. (4) Cod de procedură penală, nu pot fi atacate cu recurs sentințele în privința cărora persoanele

indicate în art. 401 nu au folosit calea apelului ori au retras apelul, dacă legea prevede această cale de atac. Persoana care nu a folosit apelul poate ataca cu recurs decizia instanței de apel prin care i s-a înrăutățit situația.

Reieșind din prevederile normei penale sus menționate rezultă că, inculpata și avocatul acesteia Maxim L. puteau contesta decizia instanței de apel numai în partea pedepsei mai aspre stabilite de către instanța de apel.

Însă, analizând textul recursului Colegiul penal remarcă că avocatul Maxim Larisa în numele inculpatei, în recursul declarat își exprimă dezacordul cu aprecierea probelor, invocând că în acțiunile inculpatei Chiminjer Rita lipsesc elementele infracțiunii incriminate

Prin urmare, Colegiul penal conchide că, solicitările recurente de a pune în discuție în instanța de recurs vinovăția inculpatei sunt neîntemeiate, de vreme ce instanța de apel a respins apelul avocatului Maxim L. în numele inculpatei, pe motiv că a fost depus peste termenul legal prevăzut de lege, fapt ce echivalează cu neutilizarea de către aceasta a căii ordinare de atac – apelul

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Maxim Larisa în numele inculpatei Chiminjer Rita, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 12 martie 2014, în cauza penală în privința lui **Chiminjer Rita Aurel**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, publicată la 06 august 2014.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Constantin Alerguș

Ghenadie Nicolaev